

BØRNEKULTUR

Børnekultur

I ODENSE

i Odense

Børnekultur er ikke en luksus, men en nødvendighed, for kulturen klæder børn og unge på og rustet dem til fremtidens foranderlighed og udfordringer i menneskelivet og samfundslivet.

2002, 2003 og derefter...

For at styrke Odenses mangfoldige børne- og ungdomskulturliv har kommunen indgået et 2 årigt samarbejde med Kulturrådet for børn. Det har 13 andre kommuner rundt om i landet også gjort, men Odense er den eneste kommune på Fyn. Som modelforsøgskommune skal Odense gennem overordnet koordinering, opsamling og synliggørelse udvikle det kulturelle område for børn og unge mellem 0 - 16 år. Nøgleord for projektets første år vil blandt andet være: skabe overblik, formidle, forankre, udveksle erfaringer, skabe synergi mellem aktører, dialog mellem brugere/aktører/deltagere, bedre anvendelse af ressourcer og afdække behovet for kompetenceudvikling på området børn og kultur.

Inden udløbet af 2003 skal der være besluttet om – og i så fald hvordan - projektet kan forankres i kommunen.

Dette er første nyhedsbrev. Efterfølgende udkommer nyhedsbrevene hver anden måned.

Børn og børn imellem

Hvert år peger kommunens Børn- og Ungeudvalg på et fokusområde for skoler-nes og institutionernes virksomhedsplaner. Ved at prioritere **børns behandling af børn** tager årets tema fat i noget meget centralt i børns opvækst: Børnefællesskaber, venner, at være med blandt de jævnaldrende, at føle et tilhørsforhold, at møde accept og måske til og med anerkendelse hos andre børn er af stor betydning ikke mindst i dag, hvor børn tilbringer en stor del af dagen uden for hjemmet – i institutioner, skoler, SFO-er, klubber, ungdomsskoler, etc.

Men det er nu ikke kun i dag, at børn spejler sig i de jævnaldrendes øjne. I et historisk tilbageblik beskriver Halfdan Rasmussen børnelivet på Christianshavn for en menneskealder siden - og selv om den underfundige digter nu har forladt os, er hans efterladte digte fulde af liv.

Og det var da du drømte om at flyve

Og det var da du drømte om at flyve
Og stod på første sal med paraply
I året nittenhundredsyvogtyve
Da verden næsten var så god som ny

Og gårdens unger stod forventningsfulde
Med himmelvendte næser fyldt med snot
Og råbte SPRING! og mente at du skulle
Ta røven med hvis det sku gå dig godt.

Men du ku ikke sådan bare springe
Men måtte forberede springet først
Og prøve lissom fuglen med sin vinge
Om tyngdekraften eller du var størst.

Og i det fjerne så du cykelskuret
Hvor du sku lande hvis du fløj om lidt
Og ikke ramlede mod kirkeuret
Og kom i klemme mellem 12 og 1.

Og tyve dumme unger stod dernede
Og råbte SPRING! Og dampede af fryd
Da du tog fat i sprossen og var rede
Og gik i knæ og slap en lille lyd.

Og du var våd af sved os skulle tisse
og tænkte på dig selv og på din mor
og du ku se en lyserød chemise
og nogle skjorter på en tørresnor.

Og du slog skærmen ud på paraplyen
Og tænkte på om der blev landsorg
når folk ku se dig svæve over byen
og styrte ned et sted bag Christiansborg.

Så slap du brat dit tag i vindusrammen
Så paraplyen vendte vrangen ud
Og jorden og din røv blev presset sammen
Til en slags asfalteret gåsehud.

Og selvom dine bukser var lidt våde
Og balderne og dine fødder sved
var du en helt af gadens og guds nåde
der kækt var sprunget ud og faldet ned.

- Du fløj da mindst en meter, sagde Edith.
- Han fløj sgu næsten fire, påstod Hans.
Og dybt i deres øjne ku du se dit
forgrædte ansigt stå med stråleglans.

Tom Nagel Rasmussen har sat musik til digtet, der er hentet fra digtsamlingen "Og det var det", hvilket også er titlen på en LP, der blev indspillet i 1978. Den findes til udlån på Odense Musikbibliotek.

Mens vi er ved det historiske tilbageblik –

I marts måned udstillede Det Grønlandske Hus i Odense en samling **Børnetegninger fra "den glemte by – Qullissat"** i Diskobugten.

De blev til i perioden 1965 –1972, hvor formningslærer Lars Danquart indsamlede tegningerne, der afspejler oplevelser fra hverdagen.

Jeg havde en helt anden begrebsmæssig baggrund end mine elever og min undervisning var hæmmet af, at jeg havde et andet modersmål end eleverne. Derfor dramatiserede vi mange hændelser, brugte vores kroppe og mimik, samt et bredt register af lyde krydret med grønlandske og danske ord.

På seminariet havde vi arbejdet med, at vores undervisning i formning først og fremmest skulle bevare og stimulere børnenes umiddelbare evne og lyst til at udtrykke sig billedligt. Det var fint, hvis man gjorde brug af andre af elevernesparate evner for kropsudtryk for derigennem at give dem det motoriske mod som grundlag for deres tegnede udtryk.

Vi brugte elevernes dagligdag som inspirator og naturen var en væsentlig del, hvorfor vi ofte gik ud, hvor motiverne var at finde. Vi søgte også inspiration og oplevelser i de gamle grønlandske beretninger og sagn, som er følelses og meningsfyldte fortællinger.

Vores materialer til faget var begrænsede i forhold til en dansk skole, hvor man bare kan rekvirere fra dag til dag. I Qullissat fik vi kun materialer en gang om året.

Børnekultur er absolut ikke et nyt fænomen. Det er måske ikke altid de store økonomiske midler, der er garant for høj kvalitet. Udstillingen fra Qullissat var smuk og tankevækkende. Tegningerne er nu rejst videre og udstilles i april i Grønlændernes Hus, København, i maj i Det Grønlandske Hus, Århus og de kan ses i Svendborg i juni.

I foråret har den fynske teatergruppe Zamani Troupe - med stor succes - opført deres nye familieforestilling: "Ebad af Zandjan" - en musikalsk gardinfortælling.

Hvad mener vi med børne- og ungdomskultur?

Finkultur, populærkultur, hverdagskultur, legekultur, børns egen kultur, jævnalderskultur, ungdomskultur, skolekultur, subkultur, modkultur – listen kunne blive meget længere.

Vi vil stræbe efter en mangfoldighed – uden dog at hævde, at alt er lige godt. Odense Kommune vil styrke børn og unges muligheder for at møde, deltage i og udfolde sig med:

- den kultur som er **for børn**, hvor børn oplever at de har en fælles kultur
- kultur **med børn**, hvor børn oplever i samvær med voksne
- kultur skabt **af børn**, hvor børn er aktive kulturskabere, og hvor de oplever at være med til at præge det fællesskab, de er en del af.

Foråret 2002 i Odense

Der sker en hel masse spændende for børn og unge. Her er blot et lille udpluk -

Kulturhuset Fyrtøjet åbnede den 11. februar ny udstilling – **Tommelises fortryllende verden** – med kæmpe åkandestængler, åkandblade på en spejlblank vandoverflade, muldvarpens stilfulde huse og marksmusens hyggelige lille hjem. Eventyrfortælling, drama, musik og billedskole er nogle af de aktiviteter som Fyrtøjet kan byde på.

Midt i Danmark, midt på Fyn, midt i Odense og midt i **Ungdomshuset** var der en enestående lejlighed til at komme **MIDT I MUSIKKEN** en hel lang lørdag sidst i marts. En stor musikalsk rytmisk godtepose og masser af gode musiker-fifs blev rystet ud over fremmødte "stjernefrø", og både de helt unge uprøvede og de mere garvede fik en masse at gå hjem med fra de mange workshops og koncerter.

Sangskriverværkstedet var en af de gode oplevelser, der vil blive gentaget. Her vil de helt unge kunne få hjælp og gode råd til at lave original musik, både akustisk og elektronisk. Og både Saybia og Carl Nielsen skulle kravle før de kunne gå! Flere oplysninger kan fås hos "Ungdomshuset", Nørregade 60, Tlf. 66 12 82 21.

I **Teaterhuset** på Filosofgangen blev der i påsken gennemført et spændende arrangement med det verdenskendte Royal Court Theatre fra London. Overskriften var **Young Writers' Workshop** og alle gik på med krum hals - også den yngste gruppe deltagere, der var mellem 12- 16 år. Flere oplysninger kan fås hos "Gadesjakket", Filosofgangen 19, Tlf. 66 14 40 21.

Årets sanseudstilling De syv døre kan opleves i **Kunsthallen Brandts Klædefabrik** frem til 26. maj. Det vælter ind med nysgerrige børn og voksne. Skoler og institutioner skal derfor huske at booke, så der er tid og plads til at sanse og opleve. Tlf. 66 13 78 97.

Fokus på børnekultur i Odense - vi er startet

Børnekulturkoordinatoren har været på plads siden februar og tiden flyver af sted - alt imens der skabes kontakter og organiseres!

Vi har fundet frem til et **fælles logo** for børne- og ungdomskultur i Odense. Det kan bruges på tværs af forvaltninger, afdelinger og kulturinstitutioner. Logoets anvendelsesmuligheder skriver vi mere om i næste nyhedsbrev.

Det er kendetegnende for Odense, at aktivitetsniveauet på området er højt, men samtidig er det svært at danne sig et overblik.

Derfor vil man snart kunne finde en **portal for børne- og ungdomskultur** i Odense under Odense Kommunes domæne: www.odense.dk. Den skal fungere som en

børnekulturel platform med links til kulturkalender, vigtigt børn og unge stof fra forvaltningerne herunder aktuel information om f.eks. fritidsaktiviteter, links til kulturinstitutioner og andet godt i børnehøjde. På hjemmesiden synliggøres alt det, der sker, alt det man har mulighed for at opleve og deltage i, alt det vi gerne vil kunne bevare og styrke og endelig vil man kunne hente inspiration og nye ideer.

Modelkommuneforsøget vil kunne følges på hjemmesiden, her finder man handleplanerne, nyhedsbreve, møder, konferencer etc.

Link til hjemmesiden, hvor logoet selvfølgelig bruges, vil være at finde på folkeskolernes start skærm, på ungdomsskolernes, bibliotekernes, Odense Turistbureaus og kommunens hjemmeside - såfremt de indvilliger deri.

Målgruppe for hjemmesiden vil være børn, - børn sammen med voksne - og voksne med interesse for børnekultur.

Nyhedsbrevet vil udkomme ca. hver anden måned, Det vil ikke kunne fungere som en aktivitetskalender, men vil behandle forskellige temaer og indeholde mere generelle informationer om børnekultur i Odense.

Den 17. september inviterer vi til en heldags konference om børnekultur, hvor temaet er: **Fra vision til handling – hvordan?** Målgruppe for konferencen er alle i Odense, der beskæftiger sig med og er interesserede i børnekultur. Mere om konferencen i næste nyhedsbrev.

Den kulturorienterede skole – 2 projekter i Odense

2 skoler i Odense, Åløkkeskolen og Dalum Ungdomsskole, har fået støtte fra Kulturrådet for Børn til at arbejde med børnekultur i skolen.

"Med liv og lyst i Åløkkekvarteret" er et børnekulturprojekt, hvor målet er at skabe bedre rammer for børn og unge i Åløkkekvarteret gennem samarbejde på tværs af lokalsamfundets aktører – at skabe sammenhæng i det kulturelle børn- og ungearbejde. Deltagere i projektet er ud over Åløkkeskolen: Børnecentret Åløkke, Næsby/Tarup Ungdomsskole, Hans Tausens Kirke, fritidsklubben Afri, Åløkkekvarterets udviklingsråd ÅKUR, Åløkkescenen m.fl.

I vores første projektår har vi koncentreret os om at klæde kvarterets "børnearbejdere" på til at udføre opgaven. På et "gnisttændermøde" den 7. feb. samlede vi 150 mennesker til dels underholdning dels orientering om projektet. I projektets 2. år skal der arbejdes målrettet i alle de involverede institutioner og foreninger på at skabe en bæredygtig kreativ børnekultur i Åløkkekvarteret.

For flere oplysninger kontakt:

Projektkoordinator Gitte Fogelberg Christoffersen, gfch@Odense.dk

Projektleder Hans Christian Petersen, hcp@Odense.dk

I næste nyhedsbrev præsenterer Dalum Ungdomsskoles deres projekt.

Her finder du os

For at forstærke børnekulturen nedsatte Odense Kommune i 2001 et Børnekulturelt Fagråd med 6 medlemmer fra følgende afdelinger:

Børn og Unge forvaltningen:

Institutionsafdelingen, Birthe Bjerre, lok. # 5208
Fritidsafdelingen, John Hansen, lok. # 5309
Skoleafdelingen, Ebbe Andersen, tlf. 63 13 33 66

Kultur og Socialforvaltningen:

Odense Central Bibliotek, Finn Wraae Poulsen, lok # 4422
Odense Bys Museer, Asger Lorentzen, lok # 4617
Kultursekretariatet, Peter Ørting, lok # 4041

Ved lokalnr. ring 66 14 88 14 #

Vores lokale Børnekulturelle Fagråd er foreløbig etableret for 2001-2003. Gennem et udbygget samarbejde på tværs mellem forvaltningerne og med kulturlivet i kommunens mange lokalområder og Odense Centrum arbejdes ud fra visionen om

- at skabe oversigt og synergi på børnekulturområdet
- flerdoble brugsværdien af de lokale børnekulturtilbud og tiltag
- nyttiggøre de indsamlede erfaringer
- at rådet i fællesskab kan søge centrale midler til forsøg og udvikling

Det var Rådet der ansøgte om og fik et 2-årigt tilskud fra Kulturrådet for Børn til forsøg med model og metodeudvikling i Odense Kommune på det børnekulturelle felt.

Rådet har ansat en børnekulturkoordinator, som tiltrådte stillingen den 1. feb. 2002.

Leslie Ann Schmidt

Koordinatoren har kontor på Kultursekretariatet, Vindegade 18, 5100 Odense C. lasc@odense.dk
Tlf: 66 14 88 14 lokal # 4007 eller mobilnr.: 24 60 40 60

Så – har du forslag, spørgsmål, erfaringer du gerne vil dele med andre eller måske til og med et stykke børnekultur i Odense, som du gerne vil pryde med vores nye logo – så tag endelig kontakt!

Her er Lille Knud, børne- og ungdomskulturens logo - frit efter Odenses Byvåben.